EUROPEISKA
KOMMISSIONEN

Bryssel den 29.3.2021
COM(2021) 164 final

2021/0087 (NLE)

Förslag till

RÅDETS GENOMFÖRANDEBESLUT

om ändring av genomförandebeslut (EU) 2020/1350 om beviljande av tillfälligt stöd enligt rådets förordning (EU) 2020/672 till Republiken Litauen för att minska risken för arbetslöshet i krissituationen till följd av covid-19-utbrottet

MOTIVERING

1. BAKGRUND TILL FÖRSLAGET

• Motiv och syfte med förslaget

I rådets förordning (EU) 2020/672 (*Sure-förordningen*) fastställs den rättsliga ramen för att ge ekonomiskt stöd från unionen till medlemsstater som drabbas av, eller allvarligt hotas av, stora ekonomiska störningar till följd av covid-19-utbrottet. Stöd som ges enligt Sure-förordningen ska framför allt användas för att finansiera system för korttidsarbete eller liknande åtgärder som har till syfte att skydda anställda och egenföretagare och därmed minska arbetslöshet och inkomstförluster, samt, som en komplettering, för att finansiera vissa hälsorelaterade åtgärder, särskilt på arbetsplatser.

Den 25 september 2020 beviljade rådet Litauen ekonomiskt stöd i syfte att komplettera dess nationella ansträngningar att hantera effekterna av covid-19-utbrottet och bemöta de socioekonomiska konsekvenserna av utbrottet för arbetstagare och egenföretagare.

Den 11 mars 2021 lämnade Litauen in en ny ansökan om ekonomiskt stöd från unionen inom ramen för Sure-förordningen.

Kommissionen har i enlighet med artikel 6 i Sure-förordningen samrått med de litauiska myndigheterna för att kontrollera den plötsliga och kraftiga ökning av faktiska och planerade utgifter som har direkt anknytning till Litauens arbetsmarknadsåtgärder och har föranletts av covid-19-pandemin. De ökade utgifter för vilka ansökan om ytterligare ekonomiskt stöd görs avser i synnerhet de befintliga åtgärder som avses i rådets genomförandebeslut (EU) 2020/1350:

(a) Ett system för utbetalning av bidrag till arbetsgivare för att täcka den beräknade lönen för varje person som ställs inför permittering. Före den 1 januari 2021 kunde arbetsgivaren välja mellan bidrag som täckte 70 % av lönen, upp till högst 1,5 gånger minimilönen, eller 90 % av lönen (100 % i fråga om anställda som fyllt 60 år) upp till högst minimilönen. Från och med den 1 januari 2021 kan arbetsgivaren få bidrag för att täcka 100 % av lönen, upp till högst 1,5 gånger minimilönen. Arbetsgivare som har deltagit i systemet måste behålla minst 50 % av de anställda i minst tre månader efter den sista utbetalningen av lönebidragen.

(b) Ett system för utbetalning av bidrag för anställda som återkommer från permittering, i högst sex månader efter återgången till arbetet. Med förbehåll för ett tak motsvarande minimilönen eller två gånger minimilönen, beroende på arbetsgivarens ekonomiska verksamhet, skulle de bidragsbelopp som utbetalas den första och andra månaden efter återgången till arbetet kunna uppgå till 100 % av den anställdes lön, den tredje och fjärde månaden till 50 % och den femte och sjätte månaden till 30 %. Detta stöd kan betraktas som en sådan liknande åtgärd som system för korttidsarbete som avses i förordning (EU) 2020/672, eftersom det syftar till att ge inkomststöd till anställda och bidra till att befintliga anställningsförhållanden kan upprätthållas.

(c) Förmåner för egenföretagare, inbegripet egenföretagare som bedriver jordbruksverksamhet med ett jordbruksföretag eller en gård med minst fyra ekonomiska storleksenheter. År 2020 uppgick förmånen till 257 EUR och betalades ut under karantänperioden och undantagstillståndet och de följande två månaderna. År 2021 uppgick förmånen till 260 EUR och betalades ut under karantänperioden och undantagstillståndet och en månad därefter. Förmånerna för egenföretagare kan

betraktas som en sådan åtgärd liknande system för korttidsarbete som avses i förordning (EU) 2020/672, eftersom de syftar till att skydda egenföretagare och liknande arbetstagarkategorier mot en minskning av inkomst eller förlorad inkomst.

Litauen har lämnat relevant information till kommissionen.

På grundval av de uppgifter som är tillgängliga föreslår kommissionen att rådet ska anta ett genomförandebeslut om att bevilja ekonomiskt stöd till Litauen enligt Sure-förordningen för att stödja ovannämnda åtgärder.

- **Förenlighet med befintliga bestämmelser inom området**

Förslaget är helt förenligt med rådets förordning (EU) 2020/672, på grundval av vilken det läggs fram.

Förslaget kompletterar en annan unionsrättsakt som möjliggör stöd till medlemsstater i krissituationer, nämligen rådets förordning (EG) nr 2012/2002 av den 11 november 2002 om inrättande av Europeiska unionens solidaritetsfond (*förordning (EG) nr 2012/2002*). Den rättsakten ändras genom Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2020/461, som antogs den 30 mars, för att utvidga tillämpningsområdet till att även omfatta större hot mot folkhälsan och för att definiera särskilda insatser som ska kunna finansieras.

- **Förenlighet med unionens politik inom andra områden**

Förslaget är en av flera åtgärder som tagits fram för att hantera den pågående covid-19-pandemin – ett annat exempel är investeringsinitiativet mot effekter av coronaviruset – och det är ett komplement till andra sysselsättningsstödjande instrument såsom Europeiska socialfonden och Europeiska fonden för strategiska investeringar (Efsi)/InvestEU. Genom att i den specifika situation som uppstått till följd av covid-19-utbrottet stödja medlemsstaterna genom upp- och utlåning skapar detta förslag en andra försvarslinje för att finansiera system för korttidsarbete och liknande åtgärder som skyddar sysselsättningen och därmed anställda och egenföretagare mot risken för arbetslöshet.

2. RÄTTSLIG GRUND, SUBSIDIARITETSPRINCIPEN OCH PROPORTIONALITETSPRINCIPEN

- **Rättslig grund**

Den rättsliga grunden för denna rättsakt är rådets förordning (EU) 2020/672.

- **Subsidiaritetsprincipen (för icke-exklusiv befogenhet)**

Förslaget läggs fram med anledning av en ansökan från en medlemsstat och är ett uttryck för europeisk solidaritet genom att ekonomiskt stöd från unionen ges i form av tillfälliga lån till en medlemsstat som drabbats av covid-19-utbrottet. Det ekonomiska stödet fungerar som en andra försvarslinje genom att tillfälligt bidra till staternas ökade offentliga utgifter för system för korttidsarbete och liknande åtgärder, så att de kan skydda sysselsättningen och därmed anställda och egenföretagare mot risken för arbetslöshet och förlust av inkomst.

Stödet kommer att hjälpa den drabbade befolkningen och mildra den nuvarande covid-19-krisens direkta effekter på samhället och ekonomin.

- **Proportionalitetsprincipen**

Förslaget är förenligt med proportionalitetsprincipen. Det går inte utöver vad som är nödvändigt för att uppnå målen med detta instrument.

3. RESULTAT AV EFTERHANDSUTVÄRDERINGAR, SAMRÅD MED BERÖRDA PARTER OCH KONSEKVENSBEDÖMNINGAR

- **Samråd med berörda parter**

Det brådskande behovet av att utarbeta förslaget så att det utan onödigt dröjsmål kan antas av rådet innebar att det inte var möjligt att genomföra ett samråd med berörda parter.

- **Konsekvensbedömning**

På grund av förslagets brådskande karaktär gjordes ingen konsekvensbedömning.

4. BUDGETKONSEKVENSER

Kommissionen bör kunna ta upp lån på de finansiella marknaderna i syfte att låna vidare till en medlemsstat som ansöker om ekonomiskt stöd från Sure-instrumentet.

Utöver medlemsstaternas garantier byggs andra skyddsåtgärder in i ramen för att säkerställa programmets ekonomiska soliditet:

- En strikt och försiktig ekonomisk förvaltning.
- En låneportfölj som begränsar koncentrationsrisken, den årliga exponeringen och alltför stor exponering mot enskilda medlemsstater, samtidigt som de medlemsstater som har störst behov kan garanteras tillräckliga resurser.
- Möjlighet att refinansiera lånen.

2021/0087 (NLE)

Förslag till

RÅDETS GENOMFÖRANDEBESLUT

om ändring av genomförandebeslut (EU) 2020/1350 om beviljande av tillfälligt stöd enligt rådets förordning (EU) 2020/672 till Republiken Litauen för att minska risken för arbetslöshet i krissituationen till följd av covid-19-utbrottet

EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR ANTAGIT DETTA BESLUT

med beaktande av fördraget om Europeiska unionens funktionssätt,

med beaktande av rådets förordning (EU) 2020/672 av den 19 maj 2020 om inrättande av ett europeiskt instrument för tillfälligt stöd för att minska risken för arbetslöshet i en krissituation (SURE) till följd av covid-19-utbrottet[1], särskilt artikel 6.1,

med beaktande av Europeiska kommissionens förslag, och

av följande skäl:

(1) Den 25 september 2020 beviljade rådet Litauen, efter Litauens ansökan av den 7 augusti 2020, ekonomiskt stöd i form av ett lån på högst 602 310 000 EUR med en maximal genomsnittlig löptid på 15 år, i syfte att komplettera landets nationella ansträngningar att hantera effekterna av covid-19-utbrottet och bemöta de socioekonomiska konsekvenserna av utbrottet för arbetstagare och egenföretagare.

(2) Lånet skulle finansiera de system för korttidsarbete och liknande åtgärder som Litauen antagit, såsom anges i rådets genomförandebeslut (EU) 2020/1350[2].

(3) Covid-19-utbrottet fortsätter att immobilisera en stor del av arbetskraften i Litauen. Detta har lett till en plötslig och kraftig ökning, som fortfarande föreligger, av Litauens offentliga utgifter för de åtgärder som avses i artikel 3 a och b i genomförandebeslut (EU) 2020/1350.

(4) Covid-19-utbrottet och de extraordinära åtgärder som Litauen har vidtagit under 2020 och 2021 för att begränsa utbrottet och dess socioekonomiska och hälsorelaterade effekter har haft och har fortfarande dramatiska konsekvenser för landets offentliga finanser. I kommissionens höstprognos 2020 förväntades Litauens offentliga underskott uppgå till 8,4 % av bruttonationalprodukten (BNP) och den offentliga skulden till 47,2 % av BNP i slutet av 2020. Under 2021 beräknas Litauens offentliga underskott och skuld uppgå till 6,0 % respektive 50,7 % av BNP. I kommissionens interimsprognos vintern 2021 beräknas Litauens BNP minska med 2,2 % 2021.

(5) Den 11 mars 2021 ansökte Litauen om ytterligare ekonomiskt stöd från unionen till ett belopp av 354 950 000 EUR i syfte att fortsätta att komplettera sina nationella ansträngningar under 2020 och 2021 för att hantera effekterna av covid-19-utbrottet

[1] EUT L 159, 20.5.2020, s. 1.

[2] Rådets genomförandebeslut (EU) 2020/1350 av den 25 september 2020 om beviljande av tillfälligt stöd enligt rådets förordning (EU) 2020/672 till Republiken Litauen för att minska risken för arbetslöshet i krissituationen till följd av covid-19-utbrottet, EUT L 314, 29.9.2020, s. 35.

och bemöta de socioekonomiska konsekvenserna av utbrottet för arbetstagare och egenföretagare. Det gäller särskilt de åtgärder som anges i skälen 6–8.

(6) I anställningslag nr XII-2470 av den 21 juni 2016, ändrad 2020[3], som avses i artikel 3 a i genomförandebeslut (EU) 2020/1350, införde Litauen ett system för att betala ut bidrag till arbetsgivare för att täcka den beräknade lönen för varje anställd som ställs inför permittering, som ett stöd under undantagstillståndet eller karantänperioden. Före den 1 januari 2021 kunde arbetsgivaren välja mellan bidrag som täckte 70 % av lönen, upp till högst 1,5 gånger minimilönen, eller 90 % av lönen (100 % i fråga om anställda som fyllt 60 år) upp till högst minimilönen. Från och med den 1 januari 2021 kan arbetsgivaren få bidrag för att täcka 100 % av lönen, upp till högst 1,5 gånger minimilönen. Arbetsgivare som har deltagit i systemet måste behålla minst 50 % av de anställda i minst tre månader efter den sista utbetalningen av lönebidragen.

(7) Enligt anställningslag nr XII-2470 av den 21 juni 2016, ändrad 2020, som avses i artikel 3 a i genomförandebeslut (EU) 2020/1350, utbetalades även bidrag för arbetstagare som återkommit från permittering[4] i upp till sex månader efter återgången till arbetet. Med förbehåll för ett tak motsvarande minimilönen eller två gånger minimilönen, beroende på arbetsgivarens ekonomiska verksamhet, skulle de bidragsbelopp som utbetalas den första och andra månaden efter återgången till arbetet kunna uppgå till 100 % av den anställdes lön, den tredje och fjärde månaden till 50 % och den femte och sjätte månaden till 30 %. Detta stöd kan betraktas som en sådan liknande åtgärd som system för korttidsarbete som avses i förordning (EU) 2020/672, eftersom det syftade till att ge inkomststöd till anställda och bidra till att befintliga anställningsförhållanden kan upprätthållas.

(8) Myndigheterna har också infört förmåner för egenföretagare, inbegripet egenföretagare som bedriver jordbruksverksamhet med ett jordbruksföretag eller en gård bestående av minst fyra ekonomiska storleksenheter, såsom anges i artikel 3 b i genomförandebeslut (EU) 2020/1350. Denna åtgärd ändrades 2020[5]. År 2020 uppgick förmånen till 257 EUR och betalades ut under karantänperioden och undantagstillståndet och de följande två månaderna. År 2021 uppgick förmånen till 260 EUR och betalades ut under karantänperioden och undantagstillståndet och en månad därefter. Förmånerna för egenföretagare kan betraktas som en sådan åtgärd liknande system för korttidsarbete som avses i förordning (EU) 2020/672, eftersom de syftar till att skydda egenföretagare och liknande arbetstagarkategorier mot en minskning av inkomst eller förlorad inkomst.

(9) Litauen uppfyller de villkor för att få ansöka om ekonomiskt stöd som anges i artikel 3 i förordning (EU) 2020/672. Litauen har tillhandahållit kommissionen lämplig bevisning för att de faktiska och planerade offentliga utgifterna har ökat med 1 101 607 198 EUR från och med den 1 februari 2020 på grund av de nationella åtgärder som har vidtagits för att hantera de socioekonomiska effekterna av covid-19-utbrottet. Detta utgör en plötslig och kraftig ökning eftersom den också hänger samman med en utvidgning av befintliga nationella åtgärder som har en direkt

---

[3] Artikel 41, del 2.1 i anställningslag nr XII-2470 av den 21 juni 2016, ändrad genom lag nr XIII-2822 av den 17 mars 2020, lag nr XIII-2846 av den 7 april 2020, lag nr XIII-3005 av den 4 juni 2020 och lag nr XIV-131 av den 23 december 2020.

[4] Artikel 41, del 2.4 i anställningslag nr XII-2470 av den 21 juni 2016, ändrad genom lag nr XIII-2822 av den 7 maj 2020 och lag nr XIII-3005 av den 4 juni 2020.

[5] Artikel 5.1 i anställningslag nr XII-2470 av den 21 juni 2016, ändrad genom lag nr XIII-2822 av den 17 mars 2020, lag nr XIII-2846 av den 7 april 2020, lag nr XIII-2877 av den 30 april 2020 och lag nr XIV-35 av den 3 december 2020.

anknytning till systemet för korttidsarbete och liknande åtgärder som omfattar en betydande andel av företagen och arbetskraften i Litauen. Litauen har finansierat 144 347 198 EUR av det ökade utgiftsbeloppet med unionsmedel.

(10) Kommissionen har i enlighet med artikel 6 i förordning (EU) 2020/672 samrått med Litauen och kontrollerat den plötsliga och kraftiga ökning av de faktiska och planerade offentliga utgifterna med direkt anknytning till system för korttidsarbete och liknande åtgärder som det hänvisas till i ansökan av den 11 mars 2021.

(11) Ekonomiskt stöd bör därför ges för att hjälpa Litauen att hantera de socioekonomiska effekterna av de allvarliga ekonomiska störningar som är en följd av covid-19-utbrottet. Kommissionen bör fatta beslut om löptid och storlek på samt verkställande av delbetalningar och trancher i nära samarbete med de nationella myndigheterna.

(12) Litauen och kommissionen bör beakta detta beslut i det låneavtal som avses i artikel 8.2 i förordning (EU) 2020/672.

(13) Detta beslut bör inte påverka resultatet av eventuella förfaranden som rör snedvridningar av den inre marknadens funktion som kan komma att inledas, särskilt enligt artiklarna 107 och 108 i fördraget. Beslutet befriar inte medlemsstaterna från deras skyldighet att i enlighet med artikel 108 i fördraget till kommissionen anmäla alla planerade statliga stödåtgärder.

(14) Litauen bör regelbundet informera kommissionen om genomförandet av de planerade offentliga utgifterna för att göra det möjligt för kommissionen att bedöma i vilken utsträckning Litauen har genomfört utgifterna.

(15) Beslutet att ge ekonomiskt stöd har fattats med beaktande av Litauens befintliga och förväntade behov, de ansökningar om ekonomiskt stöd enligt förordning (EU) 2020/672 som andra medlemsstater redan lämnat in eller planerar att lämna in, samt med tillämpning av principerna om likabehandling, solidaritet, proportionalitet och insyn.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

Artikel 1

Genomförandebeslut (EU) 2020/1350 ska ändras på följande sätt:

(1) Artikel 2 ska ändras på följande sätt:

(a) Punkt 1 ska ersättas med följande:

”1. Unionen ska göra ett lån på högst 957 260 000 EUR tillgängligt för Litauen. Lånet ska ha en maximal genomsnittlig löptid på 15 år.”

(b) Punkt 4 ska ersättas med följande:

”4. Den första delbetalningen ska verkställas med förbehåll för att det låneavtal som föreskrivs i artikel 8.2 i förordning (EU) 2020/672 träder i kraft. Alla ytterligare delbetalningar ska göras i enlighet med villkoren i låneavtalet eller, i förekommande fall, med förbehåll för att ett tillägg till låneavtalet eller till ett ändrat låneavtal som ingåtts mellan Litauen och kommissionen träder i kraft.”

(2) Artikel 3 ska ersättas med följande:

”*Artikel 3*

Litauen får finansiera följande åtgärder:

(a) Det lönebidrag under en permitteringsperiod som föreskrivs i artikel 41 i anställningslag nr XII-2470 av den 21 juni 2016, ändrad 2020.

(b) Det lönebidrag efter en permitteringsperiod som föreskrivs artikel 41 i anställningslag nr XII-2470 av den 21 juni 2016, ändrad 2020.

(c) De förmåner till egenföretagare som föreskrivs i artikel 5.1 i anställningslag nr XII-2470 av den 21 juni 2016, ändrad 2020.

(d) De förmåner till egenföretagare som bedriver jordbruk som föreskrivs i artikel 5.2 i anställningslag nr XII-2470 av den 21 juni 2016, ändrad 2020.”

(3) Artikel 4 ska ersättas med följande:

”*Artikel 4*

1. Litauen ska senast den 30 mars 2021 och därefter var sjätte månad informera kommissionen om genomförandet av de planerade offentliga utgifterna till dess att de är helt genomförda.

2. Om de åtgärder som avses i artikel 3 grundar sig på planerade offentliga utgifter och har blivit föremål för ett genomförandebeslut om ändring av genomförandebeslut (EU) 2020/1350, ska Litauen inom sex månader efter dagen för antagandet av det beslutet och därefter var sjätte månad informera kommissionen om genomförandet av de planerade offentliga utgifterna till dess att de är helt genomförda.”

Artikel 2

Detta beslut riktar sig till Republiken Litauen.

Utfärdat i Bryssel den

På rådets vägnar
Ordförande